Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van PM nr. 2026-0000593300 houdende wijziging van de Regeling financiering politieke partijen met betrekking tot het accountantsprotocol en financieel verslag

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Gelet op artikel 27, eerste en tweede lid, van de Wet financiering politieke partijen;

Besluit:

ARTIKEL I

De Regeling financiering politieke partijen wordt als volgt gewijzigd:

A

Bijlage 1 behorende bij artikel 5, wordt vervangen door bijlage 1 bij deze regeling.

B

Bijlage 2 behorende bij artikel 1a, eerste lid, wordt vervangen door bijlage 2 bij deze regeling.

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Pieter Heerma

Toelichting

1. Algemeen

Op grond van artikel 27 van de Wet financiering politieke partijen (hierna: Wfpp) kunnen nadere eisen worden gesteld aan verschillende onderdelen van de financiële verantwoording van politieke partijen en hun neveninstellingen. Dit betreft onder meer eisen over de inrichting van het financieel verslag, het activiteitenverslag en de opgave van de ledentallen van de politieke partij en politieke jongerenorganisaties. Daarnaast kunnen er regels worden gesteld over de reikwijdte, de intensiteit en de verslaglegging van het onderzoek van de accountant. Deze eisen en regels zijn opgenomen in de Regeling financiering politieke partijen (hierna: Rfpp) en het bijbehorende accountantsprotocol (bijlage 1 bij de Rfpp).

De Rfpp heeft als doel dat politieke partijen op een uniforme, controleerbare manier verantwoording afleggen over hun financiën en subsidiebesteding. Dit draagt bij aan de transparantie van politieke partijen, een van de kerndoelen van de Wfpp. Hierna wordt toegelicht op welke punten de Rfpp wordt gewijzigd ten behoeve van verduidelijking van het protocol. In bijlage 1 van deze Regeling staat het accountantsprotocol weergegeven. In bijlage 2 staan formats voor de indiening van Financieel verslag onderdeel A en Financieel verslag onderdeel B. Financieel verslag onderdeel A bevat het overzicht van de subsidiabele kosten, het overzicht van ontvangen geldelijke bijdragen, anders dan subsidie, het overzicht schulden en de andere informatie, zoals de overzichten van bijdragen in natura en het activiteitenverslag. Financieel verslag onderdeel B bevat de informatie over de vermogenspositie en het ledenverloop.

In algemene zin hebben er technische wijzigingen plaatsgevonden en zijn taalcorrecties, datacorrecties en correcties in volgordelijkheden doorgevoerd. Ook is op enkele punten expliciet aangesloten bij het taalgebruik in de Wfpp. Een inhoudelijke wijziging betreft het aanleveren van aparte controleverklaringen door de politieke partij en de neveninstellingen. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 1.3.

Artikel I, onderdeel A, van deze regeling bevat wijzigingen aan bijlage 1 bij de Rfpp ten aanzien van het Financieel verslag. Artikel I onderdeel B van deze regeling bevat wijzigingen ten aanzien van de formats van bijlage 2. Vanwege de hierna beschreven wijzigingen in bijlage 1 zijn ook de formats uit bijlage 2 vanwege deze wijzigingen aangepast.

1.1 Financieel verslag onderdeel A

In het Financieel verslag onderdeel A hebben wijzigingen plaatsgevonden in de subsidiabele kosten en toegekende subsidie (1A) en het overzicht ontvangen geldelijke bijdragen, anders dan subsidie (2A). In subsidiabele kosten en toegekende subsidie (1A) is verduidelijkt dat wordt gevraagd naar de subsidiabele kosten van een politieke partij in plaats van enkel de subsidiabele uitgaven. Subsidiabele kosten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben en daarmee verantwoord conform het stelsel van baten en lasten. Ook wordt bij het voorbeeld meer aangesloten bij de subsidiedoelen uit artikel 7 van de Wfpp.
In het overzicht ontvangen geldelijke bijdragen, anders dan subsidie (2A) is het onderdeel overige bijdragen en bijdragen door lokale netwerken vervallen. Na evaluatie bleken deze onderdelen niet noodzakelijk om op te nemen in het accountantsprotocol.

1.2 Financieel verslag onderdeel B

In het Financieel verslag onderdeel B hebben wijzigingen plaatsgevonden in zowel de vermogenspositie (2A) als het overzicht verloop ledental (2B). In de vermogenspositie (2A) dient het eindvermogen op 31 december 20XX te worden doorgegeven. Daarnaast zijn de grondslagen van de vermogenspositie verduidelijkt door toelichting te geven over de aansluiting met de jaarrekening op grond van het Burgerlijk Wetboek. Het overzicht verloop ledental (2B) is gewijzigd zodat het verloop ziet op het aantal subsidiabele leden. Hierdoor is eenvoudiger te bepalen wat het aantal subsidiabele leden voor de vaststelling op de peildatum is. Dit is het relevante aantal subsidiabele leden voor de vaststelling van de subsidie.

1.3 Overige wijzigingen

In het accountantsprotocol is nader verduidelijkt wat wordt verwacht van de accountantscontrole rondom subsidiabele en niet-subsidiabele neveninstellingen bij de subsidieverantwoording op grond van de Wfpp. Om het eerder beschreven doel van een uniforme verantwoording te bevorderen, is ervoor gekozen om van elke partij en neveninstelling een afzonderlijke verantwoording inclusief controleverklaring te vragen. Dit waarborgt dat bij de controle van iedere partij en neveninstelling een consistente materialiteitsgrondslag wordt gehanteerd. Voor wat betreft de andere informatie die moet worden toegevoegd is verduidelijkt wat

wordt verstaan onder een bijdrage in natura. Dit onderdeel riep in de praktijk bij de verantwoording vragen op. Met betrekking tot de in het financieel verslag in onderdeel 3a op te nemen overzicht van de schulden (inclusief gegevens artikel 21, derde lid, van de Wfpp) is verduidelijkt dat dit niet alleen de schulden betreft per einde van het verantwoordingsjaar, maar ook de schulden die politieke partij gedurende het verantwoordingsjaar heeft gehad voor zover deze schulden per schuld groter zijn dan €25.000. Dit was een vaker voorkomend gebrek in de verantwoording. Bovendien is op verzoek van de werkgroep COPRO van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants de materialiteit voor het assurance-rapport aangepast. Dit betreft een technische correctie. Daarnaast is toegevoegd dat politieke partijen dienen te verklaren geen anonieme bijdragen van meer dan € 250 te hebben aanvaard. Hierdoor wordt expliciet inzichtelijk dat deze wettelijke verplichting niet is overtreden. Bovendien is opgenomen dat indien een politieke partij een bijdrage van in totaal meer dan € 1.000 of een bijdrage in natura met een waarde van in totaal meer dan € 1.000 heeft ontvangen van een stichting of vereniging, zij een overzicht dienen bij te voegen van bijdragen van in totaal meer dan € 1.000 die in een kalenderjaar zijn gegeven aan de stichting of vereniging. In de praktijk wordt deze eis uit de Wfpp vaak vergeten bij de verantwoording en daarom is deze expliciet opgenomen in het controleprotocol onder andere informatie. Ten slotte dient er, indien van toepassing, een nadere toelichting van de ledentallen van de politieke jongerenorganisatie naar leeftijd op de peildatum te worden opgenomen in het financieel verslag. Dit betreft andere informatie en vormt geen onderdeel van het object van onderzoek in het kader van de opdracht op grond van Standaard 3000A “Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (attest-opdracht)”. Van de accountant wordt op grond van Standaard 3000.A 69 verwacht vast te stellen dat deze toelichting aan de verantwoording is toegevoegd en het verantwoord aantal leden overeenkomt met de ledenadministratie. Dit is verduidelijkt in lijn met de eisen uit de Wfpp rond politieke jongerenorganisaties.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Pieter Heerma

BIJLAGE 1

Bijlage 1, behorend bij artikel 5 van de Regeling financiering politieke partijen

Accountantsprotocol

Behorend bij

Regeling financiering politieke partijen van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties bij de Wet financiering politieke partijen.

Dit Accountantsprotocol is op maat gemaakt voor de Wet financiering politieke partijen, waarbij rekening is gehouden met de Schrijfwijzer Controleprotocollen 2017 van de NBA.

Inhoudsopgave

1. Uitgangspunten 6
1.1 Doelstelling en inkadering protocol 6
1.2 Belangrijke definities en begrippen 8
1.3 Procedures en termijnen 9
1.4 Inhoud van de verantwoording 9
2. Onderzoeksaanpak 9
2.1 Relevante wet- en regelgeving 9
2.2 Algemeen kader 9
3 Standaard 805: Controleopdracht 10
3.1 Reikwijdte en diepgang onderzoek: werkzaamheden 10
3.1.1 Financieel verslag: onderdeel A 10
3.1.2 Andere informatie bij het financieel verslag onderdeel A 13
3.2 Materialiteit en accountantsproducten 14
4 Standaard 3000A: Assurance-opdracht 16
4.1 Reikwijdte en diepgang onderzoek: werkzaamheden 16
4.1.1 Financieel verslag onderdeel B 16
4.2 Materialiteit en accountantsproduct 17
5 Modelteksten 18
5.1 Model Controleverklaring inzake subsidiabele kosten, bijdragen en overzicht schulden 18
5.2 Model Assurance rapport inzake ledentallen en vermogenspositie conform Standaard 3000 A 21
Bijlage 2, behorend bij artikel 1a van de Regeling financiering politieke partijen 23

1. Uitgangspunten

1.1 Doelstelling en inkadering protocol

De Wet financiering politieke partijen (hierna: Wfpp) en de daarop gebaseerde regelgeving bevat de regels voor financiering van politieke partijen (en, indien van toepassing, van de aangewezen politieke neveninstellingen). Deze zijn gericht op politieke partijen die met een zetel in de Tweede Kamer of de Eerste Kamer der Staten-Generaal vertegenwoordigd zijn. De Wfpp schrijft voor dat politieke partijen (en, indien van toepassing, de aangewezen politieke neveninstellingen) in het kader van de Wfpp jaarlijks een financieel verslag moeten indienen met daarin een weergave van de gegevens, die op grond van artikel 20 van de Wfpp in de administratie zijn opgenomen en een aantal overzichten genoemd in artikel 25, eerste lid, onderdelen b en c, van de Wfpp.

Politieke partijen en de aangewezen politieke neveninstellingen die hiertoe worden verplicht door de geldende wet- en regelgeving stellen een financieel verslag op. Het accountantsprotocol geldt zowel voor politieke partijen als voor hun aangewezen politieke neveninstelling(en).
De overzichten die neveninstellingen op grond van artikel 30, tweede lid, van de Wet financiering politieke partijen moeten aanleveren, dienen separaat te worden gecontroleerd. De accountant dient bij de overzichten van alle neveninstellingen afzonderlijk een controleverklaring te verstrekken. De politieke partij kan in de praktijk gebruikt worden als 'doorgeefluik', waarbij de verschillende overzichten inclusief controleverklaring van de neveninstellingen tegelijkertijd door de politieke partij kunnen worden ingezonden. Het is dus niet nodig dat zowel de partij zelf als de aangewezen politieke neveninstellingen afzonderlijk hun stukken indienen.

Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat het financieel verslag en de genoemde overzichten separaat worden opgesteld naast de statutaire jaarrekeningen van politieke partijen. Indien aan een politieke partij subsidie (artikelen 7 en 8 van de Wfpp) is verstrekt gaat het financieel verslag vergezeld van een activiteitenverslag (artikel 26, onder e, van de Wfpp). Dit protocol heeft geen betrekking op de controle van de jaarrekeningen.

Het bestuur van de politieke partij is verantwoordelijk voor het opstellen van het financieel verslag inclusief de overzichten genoemd in artikel 25, eerste lid, onderdelen b en c, van de Wfpp in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving (Wet financiering politieke partijen en de Regeling financiering politieke partijen (hierna: Rfpp)).

De politieke partij (en, indien van toepassing, van de aangewezen politieke neveninstellingen) geeft opdracht tot onderzoek van het financieel verslag aan een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De accountant onderzoekt of het financieel verslag met daarin de overzichten, genoemd in artikel 25, eerste lid, onderdeel b en c, van de Wfpp, in alle van materieel belang zijnde aspecten zijn opgesteld in overeenstemming met de relevante bepalingen zoals vastgelegd in de Wet financiering politieke partijen en de bijbehorende Regeling financiering politieke partijen.

Subsidiabele neveninstellingen zijn de politieke jongerenorganisatie, het politiek-wetenschappelijk instituut en de instelling voor buitenlandse activiteiten.
Zowel subsidiabele als niet-subsidiabele neveninstellingen zenden naar BZK op grond van artikel 30 van de Wfpp voor 1 juli een overzicht van:

- de bijdragen van in totaal € 1.000 of meer die in het voorafgaande kalenderjaar van een gever zijn ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wfpp zijn geregistreerd.
- de schulden, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, derde lid, van de Wfpp zijn geregistreerd.
- de schriftelijke verklaring van de accountant.

De politieke partij dient bovendien de subsidiabele kosten, activiteiten en eventuele ledentallen van de subsidiabele neveninstelling te verantwoorden in het financieel verslag.

Het model voor het financieel verslag is opgenomen in bijlage 2 en bestaat uit twee onderdelen. Namelijk:

- Onderdeel A: Subsidiabele kosten, ontvangen bijdragen, overzicht schulden en activiteitenverslag.
- Onderdeel B: Vermogenspositie en overzicht verloop ledental.

Bij onderdeel A van het financieel verslag geeft de accountant een controleverklaring af conform Standaard

805. Bij onderdeel B van het financieel verslag geeft de accountant een Assurance rapport met een redelijke mate van zekerheid af conform Standaard 3000A.

De accountant dient een oordeel te geven over dat de in onderdeel A van het financieel verslag opgenomen overzichten van subsidiabele kosten, bijdragen van € 1000 of meer en schulden in alle van materieel belang zijnde aspecten zijn opgesteld in overeenstemming met de Wet financiering politieke partijen en de bijbehorende Regeling financiering politieke partijen. Dit betreft de rechtmatigheid van de besteding van de subsidie, de verenigbaarheid van het activiteitenverslag met het financieel verslag en tevens de naleving van de aan de subsidie verbonden verplichtingen zoals bedoeld in artikel 25, derde lid en artikel 26, onder f, g en h, van de Wfpp.

Voor de werkzaamheden van de accountant met betrekking tot het vaststellen van de juistheid van opgegeven ledentallen van de politieke partij (artikel 26, onderdeel h, van de Wfpp) wordt verwezen naar onderdeel B van dit protocol. De accountant gebruikt voor de rapportages de modelteksten zoals voorgeschreven in hoofdstuk 5.

Op basis van de geldende wet- en regelgeving (Wfpp en Rfpp) worden eisen gesteld aan de inrichting van het financieel verslag, het activiteitenverslag, de opgave van de ledentallen van de politieke partij en van de aangewezen politieke jongerenorganisatie en aan de in de artikelen 25, eerste lid, en 25a, tweede lid, van de Wfpp genoemde overzichten.

Dit protocol beschrijft limitatief de voor de accountant geldende specifieke toetspunten vanuit de geldende wet- en regelgeving en daarmee de reikwijdte in dit kader voor de accountantswerkzaamheden. Het protocol heeft een ingangsdatum van boekjaren eindigend op 31 december 2026 of later in het geval van een gebroken boekjaar. Het doel van het accountantsprotocol is dat accountants het voorgeschreven format hanteren en controleren aan de hand van de wet- en regelgeving en het accountantsprotocol. Daarnaast wordt met het accountantsprotocol het subsidieproces gestandaardiseerd.

Artikel 27, derde tot en met het vijfde lid, van de Wfpp maakt het de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties mogelijk om (review)onderzoeken uit te (laten) voeren naar de door de accountant in het kader van dit controleprotocol uitgevoerde werkzaamheden. Dit geldt ook voor onderzoeken door de Algemene Rekenkamer.

1.2 Belangrijke definities en begrippen

De relevante definities zijn opgenomen in artikel 1 van de Wfpp:

Onze Minister: de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

Politieke partij: vereniging die met haar conform artikel G 1 of Q 6 van de Kieswet geregistreerde aanduiding boven de kandidatenlijst heeft deelgenomen aan de laatstgehouden verkiezing van de Tweede Kamer of de Eerste Kamer der Staten-Generaal, waarbij aan die lijst ten minste een Kamerzetel is toegewezen;

Lid van een politieke partij: lid als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Wfpp;

Lid van een politieke jongerenorganisatie: lid als bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de Wfpp;

Afdeling van een politieke partij: lokale, regionale of provinciale organisatorische eenheid van een politieke partij;

Neveninstelling: politiek-wetenschappelijk instituut als bedoeld in artikel 2, een politieke jongerenorganisatie als bedoeld in artikel 3 van de Wfpp, een instelling voor buitenlandse activiteiten als bedoeld in artikel 4 van de Wfpp of een rechtspersoon als bedoeld in artikel 5 van de Wfpp;

Subsidie: subsidie als bedoeld in artikel 7 van de Wfpp;

Bijdrage: geldelijke bijdrage, anders dan subsidie, dan wel bijdrage in natura;

Bijdrage in natura: zaak of dienst, op verzoek van een politieke partij aan haar geleverd dan wel door deze aanvaard, waar geen of geen evenredige tegenprestatie tegenover staat;

Kamerzetel: zetel in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, dan wel in de Eerste Kamer der Staten-Generaal indien aan de lijst van een politieke partij op grond van de Kieswet geen zetel in de Tweede Kamer, maar wel in de Eerste Kamer der Staten-Generaal is toegewezen;

Peildatum: de eerste dag van het kalenderjaar;

Schulden: geldschulden van € 25.000 of meer, anders dan bestuursrechtelijke geldschulden als bedoeld in artikel 4:85 van de Algemene wet bestuursrecht of geldschulden die veertien dagen na de peildatum zijn voldaan;

Nederlandse gever: een voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer kiesgerechtigde persoon of een in het Handelsregister ingeschreven rechtspersoon of onderneming, die een bijdrage verleent aan een politieke partij.

1.3 Procedures en termijnen

Politieke partijen die een bijdrage uit hoofde van de Wfpp ontvangen, dienen op grond van artikel 25 van de Wfpp uiterlijk 1 juli van elk kalenderjaar hun Wfpp-verantwoording over het voorgaande kalenderjaar aan de Minister te verzenden. Het format van het hiervoor te hanteren model is opgenomen in bijlage 2.

1.4 Inhoud van de verantwoording

De verantwoording bestaat op basis van de Wfpp uit een financieel verslag (zie bijlage 2) en bestaat uit twee onderdelen. Namelijk:

- Onderdeel A: Subsidiabele kosten, ontvangen geldelijke bijdragen anders dan subsidie, overzicht schulden en andere informatie, waaronder activiteitenverslag en overzicht bijdragen in natura.
- Onderdeel B: Vermogenspositie en overzicht verloop ledental.

1.5 Contactgegevens

In geval van eventuele onduidelijkheden en vragen over definities en over de regeling kan contact worden opgenomen met Team Politieke Partijen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties via de onderstaande contactgegevens:

- Emailadres: partijfinanciering@minbzk.nl

2. Onderzoeksaanpak

2.1 Relevante wet- en regelgeving

Voor de controle van de Wfpp-verantwoording is de onderstaande wet- en regelgeving relevant:

- Wet financiering politieke partijen (Wfpp)
- Regeling financiering politieke partijen (Rfpp)

Tevens is van toepassing de NV COS Standaard 805. Voor de werkzaamheden met betrekking tot de opgave van de ledentallen en de vermogenspositie is Standaard 3000A van toepassing.

2.2 Algemeen kader

De werkzaamheden en aandachtspunten uitgewerkt in dit controleprotocol zijn leidend voor de controle van de Wfpp-verantwoording door de accountant.

De accountant voert de controle uit in overeenstemming met het Nederlands recht, waaronder de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA), de verordening inzake onafhankelijkheid van de accountant bij assuranceopdrachten (ViO), de geldende beroepsvoorschriften van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), de Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden (NV COS, bij verwijzingen aangeduid met 'Standaard'). Het doel van dit controleprotocol is niet om de aanpak van de controleopdracht voor te schrijven. De accountant is zelfstandig verantwoordelijk voor het uitvoeren van toereikende werkzaamheden ter verkrijging van voldoende en geschikte controle-informatie als basis voor het vormen van het oordeel. De accountant betrekt bij de controle onder andere de risicoanalyse, de administratieve organisatie (AO) en de interne beheersing (IB) van de partij en bepaalt op grond hiervan zelfstandig de uit te voeren controlewerkzaamheden.

In dit protocol zijn in hoofdstuk 3 en 4 aanwijzingen opgenomen voor werkzaamheden die de accountant minimaal moet uitvoeren. Verder zijn de uit de regeling voortgekomen toetspunten voor de controle door de accountant in dit protocol limitatief opgenomen. Met andere woorden, er zijn geen andere toetspunten voor de accountant.

3 Standaard 805: Controleopdracht

3.1 Reikwijdte en diepgang onderzoek: werkzaamheden

3.1.1 Financieel verslag: onderdeel A

Onderdeel A van het financieel verslag bestaat uit de volgende elementen van artikel 25 van de Wfpp:

- de weergave van een deel van de gegevens, die op grond van artikel 20 van de Wfpp in de administratie zijn opgenomen, te weten de ontvangen toegekende subsidies op grond van de beschikking tot verlening, de ontvangen bijdragen, de overige inkomsten;
- een overzicht van de bijdragen van in totaal € 1.000 of meer die de partij in dat kalenderjaar van een gever heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wfpp zijn geregistreerd;
- een overzicht van de schulden over het gehele verantwoordingsjaar, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, derde lid, van de Wfpp zijn geregistreerd.

Het object van controle voor de accountant zijn de in Onderdeel A van het financieel verslag opgenomen subsidiabele kosten, ontvangen geldelijke bijdragen, anders dan subsidie, en overzicht schulden.

De onderdelen 4a Bijdragen in natura, 4b Activiteitenverslag en 4c Overige overzichten kwalificeren als andere informatie. Daarnaast geldt artikel 21a van de Wfpp: een politieke partij kan van een stichting of vereniging die niet is aangewezen als neveninstelling in een kalenderjaar een geldelijke bijdrage van in totaal meer dan € 1.000 of een bijdrage in natura met een waarde van in totaal meer dan € 1.000 ontvangen. Dan vraagt de politieke partij van de stichting of vereniging een overzicht van de in dat kalenderjaar door de stichting of vereniging ontvangen bijdragen van in totaal meer dan € 1.000. In het overzicht zijn de gegevens genoemd in artikel 21 van de Wfpp opgenomen. Dit overzicht kwalificeert ook als andere informatie.

De accountant onderzoekt of de in Onderdeel A van het financieel verslag opgenomen subsidiabele kosten, ontvangen geldelijke bijdragen, anders dan subsidie, en schulden in alle van materieel belang zijnde aspecten zijn opgesteld in overeenstemming met de relevante bepalingen zoals vastgelegd in de Wet financiering politieke partijen en de bijbehorende Regeling financiering politieke partijen bij of krachtens de wet gestelde voorschriften en vastgelegd in dit accountantsprotocol.

a) Subsidiabele kosten en toegekende subsidie;

Subsidiabele kosten

De accountant dient een oordeel te geven over de rechtmatigheid van de besteding van de subsidie, zoals bedoeld in artikel 25, derde lid en artikel 26, onder f, g en h van de Wfpp.

Op basis van de geldende wet- en regelgeving (Wfpp en de Rfpp) gelden limitatief de volgende toetspunten voor de accountant (het toetsingskader):

De accountant controleert de rechtmatigheid van de kosten waarvoor de subsidie verstrekt wordt (artikel 26, onderdeel g). Deze kosten moeten direct samenhangen met de volgende activiteiten, op grond van artikel 7, tweede lid, van de Wfpp:

a. politieke vormings- en scholingsactiviteiten;
b. informatievoorziening;
c. het onderhouden van contacten met zusterpartijen buiten Nederland en het ondersteunen van vormings- en scholingsactiviteiten ten behoeve van het kader van die partijen;
d. politiek-wetenschappelijke activiteiten;
e. activiteiten ter bevordering van de politieke participatie van jongeren;
f. het werven van leden;
g. het betrekken van niet-leden bij activiteiten van de politieke partij;

h. werving, selectie en begeleiding van politieke ambtsdragers;
i. activiteiten in het kader van verkiezingscampagnes.

Het is aan de politieke partij om de directe relatie tussen de kosten en de hierboven vermelde activiteiten aan te tonen. Bij eventuele vragen en bij twijfel/onduidelijkheid over de subsidiabiliteit van kosten kan de accountant contact opnemen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties via het e-mailadres: partijfinanciering@minbzk.nl.

De accountant toetst of de verantwoorde kosten zijn gemaakt in het kader van de in artikel 7, tweede lid, van de Wfpp genoemde activiteiten. In geval van onduidelijkheid kan de accountant afstemming zoeken via het eerdergenoemde e-mailadres. De kosten worden verantwoord op basis van het stelsel van baten en lasten. Kosten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben en/of waarin de prestatie is geleverd.

Kosten die in ieder geval niet voor subsidie in aanmerking komen zijn:

a. Kosten die al door de overheid of derden zijn/worden gefinancierd
b. Commerciële en/of marketingkosten met een niet politiek karakter
c. Boetes of administratieve sancties
d. De kosten van het vormen van voorzieningen voor mogelijk toekomstige verliezen en schulden

De fracties van politieke partijen ontvangen een vergoeding uit hoofde de Regeling Financiële Ondersteuning Fracties Eerste respectievelijk Tweede Kamer. Ingeval van gezamenlijke kosten gaat de accountant na dat er geen sprake is van dubbele declaraties door zowel de Politieke Partij als de fractie. Ingeval van toedeling van deze kosten naar de partij respectievelijk de fractie gaat de aandacht van de accountant uit naar de toetsbaarheid van de grondslag die is gehanteerd voor de toegepaste verdeelsleutel.

Toegekende subsidie

De accountant stelt vast dat het toegekende subsidiebedrag in het financieel verslag conform de subsidiebeschikking van de verlening is.

b) de ontvangen geldelijke bijdragen, anders dan subsidie;

Ontvangen geldelijke bijdragen, anders dan subsidie
Uit de geldende wet- en regelgeving (Wfpp en de Rfpp) vloeien limitatief de volgende toetspunten voor de accountant (het toetsingskader) voort:

De accountant controleert de nauwkeurigheid van de in het financieel verslag onderdeel A verantwoorde geldelijke bijdragen alsmede de volledigheid van deze bijdragen en geldelijke bijdragen voor zover deze zijn verantwoord in de financiële administratie. De accountant stelt daarnaast de nauwkeurigheid van de gegevens in de registratie van de ontvangen geldelijke bijdragen aan de politieke partij vast (artikel 25, eerste lid, onderdeel b en e, van de Wfpp).

Het gaat hier om ontvangen geldelijke bijdragen. Het te hanteren grensbedrag (€ 1.000) voor de verantwoording van geldelijke bijdragen geldt als totaal aan bijdragen per gever in een kalenderjaar.

De in het financieel verslag opgenomen bijdragen in natura kunnen buiten beschouwing worden gelaten en kwalificeren als andere informatie. Onder bijdrage in natura vallen bijvoorbeeld het door de politieke partij om niet of minder dan de marktconforme prijs verkrijgen van een schilderij of ander goed of als iemand diensten verleent aan de politieke partij zonder dat de politieke partij hiervoor een marktconforme vergoeding betaalt zoals een optreden of zaalverhuur. Wanneer geen bijdrage in natura is ontvangen, vermeldt de politieke partij dit expliciet in het financieel verslag. Daarnaast dient de politieke partij expliciet in het financieel verslag te vermelden dat geen anonieme bijdragen zijn aangenomen van hoger dan € 250. Deze vermelding kwalificeert ook als andere informatie, onderdeel 4c Overige overzichten.

Naleving artikel 23a van de Wfpp
De accountant controleert niet of de gever voldoet aan de definitie van niet-Nederlandse gever volgens artikel 23a van de Wfpp.

Indien de accountant tijdens de controle op de nauwkeurigheid van de verantwoording van bijdragen (geldontvangsten) signaleert dat er sprake is van bijdragen vanuit het buitenland of bijdragen van een persoon/rechtspersoon/onderneming met een rekening met een buitenlands IBAN-nummer, dan stelt de accountant vast dat de politieke partij aan de onderstaande verplichtingen heeft voldaan (op grond van Standaard 250):

- De politieke partij kan aantonen dat de betreffende gever in Nederland kiesgerechtigd is. De gever kan namelijk op grond van artikel D 5 van de Kieswet informatie krijgen van de gemeente over zijn registratie. In dit geval zal de politieke partij, in samenspraak met de gever, bewijsstukken moeten aanleveren waarmee de kiesgerechtigdheid van de gever aangetoond kan worden.
- Of: De politieke partij kan aantonen dat de gift afkomstig is van een in het (Nederlandse) Handelsregister ingeschreven rechtspersoon of onderneming.
- Of: De politieke partij kan aantonen dat de ontvangen bijdrage is overgemaakt op de daartoe door de minister aangewezen rekening, ingeval de politieke partij niet met zekerheid kan vaststellen dat de gever in Nederland kiesgerechtigd is of is ingeschreven in het Handelsregister (artikel 23a, tweede lid, Wfpp).

Ontbreken van gegevens in het financieel verslag
Indien de accountant tijdens de controle op de nauwkeurigheid van de verantwoording van bijdragen (geldontvangsten) signaleert dat er sprake is van fouten, enkelvoudig of gecumuleerd, die een foutmarge van meer dan twee procent van de in het financieel verslag verantwoorde geldelijke bijdragen anders dan subsidie overschrijden, dan meldt de accountant dit in een verslag van bevindingen. Ten aanzien van de in het accountantsprotocol opgenomen werkzaamheden inzake de nauwkeurigheid van de verantwoording van de geldelijke bijdragen anders dan subsidie geldt een rapportagegrens. Van de accountant wordt verwacht dat de accountant afwijkingen, enkelvoudig of gecumuleerd groter dan 2% van totale geldelijke bijdragen, anders dan subsidie, rapporteert in een verslag van bevindingen, waarbij de accountant de aard en omvang van de geconstateerde afwijkingen rapporteert.

Ten aanzien van de in het accountantsprotocol opgenomen werkzaamheden inzake naleving artikel 23a van de Wfpp geldt een rapportagegrens. Van de accountant wordt verwacht dat de accountant afwijkingen inzake de naleving van artikel 23a Wfpp, enkelvoudig of gecumuleerd groter dan 2% van totale geldelijke bijdragen, anders dan subsidie, rapporteert in een verslag van bevindingen, waarbij de accountant de aard en omvang van de geconstateerde afwijkingen rapporteert.

De accountant dient elke niet-naleving (door de politieke partij) van bovenstaande verplichtingen aan de het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te rapporteren. Hiervoor gebruikt de accountant een verslag van bevindingen, waarin de accountant de aard en omvang van de geconstateerde niet naleving vermeldt. Het verslag van bevindingen is vormvrij.

Wijze van melding niet-naleving artikel 23a van de Wfpp of ontbrekende gegevens in het financieel verslag

Indien de accountant tijdens de controle stuit op niet-naleving (door de politieke partij) van bovenstaande verplichtingen dan doet de accountant van de politieke partij in voorkomende gevallen melding bij de bevoegde instantie die aangewezen is om een relevante niet-naleving te onderzoeken. Voor de Regeling financiering politieke partijen is het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de aangewezen instantie. De melding kan plaatsvinden via een verslag van bevindingen. Zie hiervoor verder paragraaf 3.2.

c) de schulden van de politieke partij:

Schulden
De accountant controleert de volledigheid en nauwkeurigheid van de verantwoorde schulden van de politieke partij boven de € 25.000. Onderdeel van de controle is tevens de nauwkeurigheid van de naam en het adres van de crediteur of geldverstrekker (artikel 21, derde lid, van de Wfpp). De definitie van schulden is opgenomen in artikel 1, onder l van de Wfpp. Overal waar in dit accountantsprotocol wordt gesproken over schulden, moet deze definitie worden gehanteerd. Hieronder vallen geen bestuursrechtelijke schulden. Dit zijn geldschulden die voortvloeien uit een wettelijk voorschrift dat een verplichting tot betaling uitsluitend

aan of door een bestuursorgaan regelt, of een besluit dat vatbaar is voor bezwaar of beroep. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om fiscale naheffingen. Met betrekking tot de in het financieel verslag in onderdeel 3a op te nemen overzicht van de schulden (inclusief gegevens artikel 21, derde lid, van de Wfpp) is verduidelijkt dat dit niet alleen de schulden betreft per einde van het verantwoordingsjaar, maar ook de schulden die politieke partij gedurende het verantwoordingsjaar heeft gehad voor zover deze schulden per schuld groter zijn dan €25.000.

3.1.2 Andere informatie bij het financieel verslag onderdeel A

Het financieel verslag onderdeel A met daarin opgenomen subsidiabele kosten, ontvangen geldelijke bijdragen, anders dan subsidie en schulden omvat daarnaast ook andere informatie, die bestaat uit:

3.1.2.1 Overzicht bijdragen in natura. (onderdeel 4a);

3.1.2.2 Het activiteitenverslag (artikel 26, onderdeel f, van de Wfpp) (onderdeel 4b);

3.1.2.3 Overige overzichten (onderdeel 4c).

Met betrekking tot de bijdragen in natura wordt op basis van dit protocol het volgende verwacht van de accountant:

- indien in de andere informatie een overzicht bijdragen in natura is opgenomen, gaat de accountant na tevens de gegevens zoals vastgelegd in artikel 21, eerste lid, van de Wfpp hierbij zijn opgenomen.
- Indien in de andere informatie geen overzicht bijdragen in natura is opgenomen, gaat de accountant na dat de politieke partij in de andere informatie expliciet heeft gemeld dat geen sprake is van bijdragen in natura (artikel 1, onder i, van de Wfpp).
- De accountant gaat tevens na dat de politieke partij expliciet in de andere informatie heeft vermeld dat geen anonieme bijdragen zijn aangenomen van hoger dan € 250.

Van de accountant worden geen werkzaamheden verwacht ten aanzien van de andere informatie anders dan conform standaard 720.

Van de accountant wordt verwacht dat de andere informatie wordt gelezen:

a) om te overwegen of er een inconsistentie van materieel belang is tussen de andere informatie en de objecten van controle, zijnde de subsidiabele kosten, ontvangen geldelijke bijdragen anders dan subsidie en overzicht schulden;

b) om te overwegen of er een inconsistentie van materieel belang is tussen de andere informatie en de kennis van de accountant verkregen tijdens de controle;

c) om op passende wijze te reageren wanneer de accountant constateert dat dergelijke inconsistenties van materieel belang lijken te bestaan of wanneer de accountant zich er anderszins van bewust wordt dat andere informatie een afwijking van materieel belang lijkt te bevatten; en

d) om overeenkomstig Standaard 720 te rapporteren.

3.2 Materialiteit en accountantsproducten

Bepaling materialiteit
De controle behoort zodanig te worden ingepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel verslag geen fouten of onzekerheden van materieel belang bevat. De accountant hanteert bij de controle een betrouwbaarheid van 95%.

Voor onderdeel A van het financieel verslag wordt per onderdeel een oordeel van de accountant gevraagd. In onderstaande tabel is de materialiteit per onderdeel opgenomen.

Categorie	**Materialiteit**
Subsidiabele kosten en toegekende subsidie	5% van de totale subsidiabele kosten
Ontvangen geldelijke bijdragen, anders dan subsidie	5% van de totale geldelijke bijdragen, anders dan subsidie
Overzicht schulden	5% van de totale schulden

Indien de accountant tot een afwijkend oordeel komt op onderdelen geeft de accountant dit aan in de controleverklaring. In hoofdstuk 5 zijn modelteksten opgenomen.

Een goedkeurend oordeel bij categorie 1 tot en met 3 impliceert dat, gegeven de eerdergenoemde betrouwbaarheid, in de genoemde overzichten geen afwijkingen (onjuistheden en onzekerheden) voorkomen met een belang dat groter is dan de voorgeschreven materialiteit per categorie.

Indien de accountant bij één of meer van de categorie 1 tot en met 3 fouten of onzekerheden constateert hoger dan genoemde 5% in die betreffende categorie dan past de accountant het oordeel aan. Zie de volgende paragraaf voor de oordeelsvorming.

Oordeelsvorming accountant strekking controleverklaring
Voor de strekking van de controleverklaring geldt het volgende:

	Oordeel		
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelsonthouding of Afkeuring
Fouten of onzekerheden	< 5%	≥ 5% en < 10%	≥ 10%

Indien de accountant zowel fouten in het financieel verslag als onzekerheden in de controle aantreft, dan weegt de accountant deze bij zijn oordeelsvorming altijd in onderlinge samenhang.

Van fouten in de verantwoording is sprake indien naar aanleiding van de uitgevoerde controle is gebleken dat het financieel verslag onjuistheden bevat omdat deze niet voldoen aan de normen van hetgeen opgenomen in paragraaf 3.1. Fouten worden in absolute zin opgevat.

Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing op onzekerheden in de controle. Van een onzekerheid in de controle is sprake als er onvoldoende (controle-)informatie beschikbaar is om posten in het financieel verslag als goed of fout aan te merken. Kortom, dit geldt als onzekerheid bestaat over het wel of niet voldoen aan de normen van het in dit accountantsprotocol opgenomen referentiekader.

Verslag van bevindingen
Ten aanzien van de in het accountantsprotocol opgenomen werkzaamheden inzake de nauwkeurigheid van de verantwoording van de geldelijke bijdragen anders dan subsidie geldt een rapportagegrens. Van de accountant wordt verwacht dat de accountant afwijkingen, enkelvoudig of gecumuleerd groter dan 2% van totale geldelijke bijdragen, anders dan subsidie, rapporteert in een verslag van bevindingen, waarbij de accountant de aard en omvang van de geconstateerde afwijkingen rapporteert.
Ten aanzien van de in het accountantsprotocol opgenomen werkzaamheden inzake naleving artikel 23a van de Wfpp geldt een rapportagegrens. Van de accountant wordt verwacht dat de accountant afwijkingen inzake de naleving van artikel 23a van de Wfpp, enkelvoudig of gecumuleerd groter dan 2% van de totale geldelijke bijdragen, anders dan subsidie, rapporteert in een verslag van bevindingen,

waarbij de accountant de aard en omvang van de geconstateerde afwijkingen rapporteert. De accountant dient elke niet-naleving (door de politieke partij) van bovenstaande verplichtingen aan de het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te rapporteren. Hiervoor gebruikt de accountant een verslag van bevindingen, waarin de accountant de aard en omvang van de geconstateerde niet naleving vermeldt. Het verslag van bevindingen is vormvrij.

De politieke partij stuurt in een dergelijk geval het verslag van bevindingen samen met de controleverklaring/het assurance-rapport en de overzichten naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De politieke partij kan daarbij aangeven hoe het heeft ge(re)ageerd op de geconstateerde bevindingen.

4 Standaard 3000A: Assurance-opdracht

4.1 Reikwijdte en diepgang onderzoek: werkzaamheden

4.1.1 Financieel verslag onderdeel B

Het assurance-rapport strekt zich uit over de twee hieronder genoemde onderdelen. De accountant verstrekt per onderdeel een afzonderlijk oordeel. De accountant omschrijft en onderbouwt een afwijkend oordeel in het assurance-rapport.

De accountant onderzoekt of de informatie die door de politieke partij is opgenomen in het Financieel verslag onderdeel B in alle van materieel belang zijnde aspecten is opgesteld in overeenstemming met de relevante bepalingen zoals vastgelegd in de Wet financiering politieke partijen en de bijbehorende Regeling financiering politieke partijen bij of krachtens de wet gestelde voorschriften en vastgelegd in dit accountantsprotocol.

Het doel van de werkzaamheden van de accountant die leiden tot een assurance-rapport is om een redelijke mate van zekerheid te verlenen over de nauwkeurige en volledige weergave van een specifiek aantal onderdelen in het financieel verslag deel B over het verslagjaar.

Dit accountantsprotocol beoogt niet een aanpak van de assurance-opdracht voor te schrijven. De accountant is zelfstandig verantwoordelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van voldoende assurance-informatie om vast te stellen in welke mate de informatie in het financieel verslag deel B juist is. De accountant voert zijn onderzoek uit in overeenstemming met het Nederlands recht, waaronder de Standaard 3000A "Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (attest-opdracht)" en dit accountantsprotocol.

a) Vermogenspositie

De accountant stelt vast dat het overzicht Vermogenspositie in het financieel verslag onderdeel B aansluit met de vermogenspositie zoals opgenomen in de jaarrekening van politieke partij over het betreffende boekjaar.

b) Ledental

De accountant stelt de juistheid van het ledental van een politieke partij in het financieel verslag op de peildatum[1] vast, door in lijn met artikel 7, eerste lid, van de Wfpp, minimaal de volgende werkzaamheden uit te voeren;

- Aansluiting van het ledental op de peildatum met de ledenadministratie inclusief de aansluiting met verantwoorde contributies in de financiële administratie.
- Detailcontrole op de juistheid van de administratie door vast te stellen dat er sprake is van een feitelijke inschrijving.
- Detailcontrole op de juistheid van de administratie door vast te stellen dat het lid subsidiabel is. Dat betekent dat het lid een contributie van minimaal € 12 heeft betaald (of € 5 in het geval van de jongerenorganisatie (artikel 3, tweede lid, onderdeel b, van de Wfpp)) en vergader- en stemrecht heeft. Als volgens de statuten van de politieke partij sprake is van regels rondom het verkrijgen van vergader- en stemrecht voor leden, dient de accountant hiermee rekening te houden bij het vaststellen van het ledental. Wanneer bijvoorbeeld een partij in zijn statuten heeft opgenomen dat een lid pas vergader- en stemrecht verkrijgt na drie maanden, dan is dat lid pas subsidiabel na het verstrijken van deze periode.

Er dient onder andere informatie een nadere toelichting van de ledentallen van de politieke jongerenorganisatie naar leeftijd op de peildatum te worden opgenomen in het financieel verslag. Van de accountant wordt op grond van Standaard 3000.A 69 verwacht vast te stellen dat deze toelichting aan de verantwoording is toegevoegd en het verantwoord aantal leden overeenkomt met de ledenadministratie.

[1] De peildatum is op basis van artikel 1 van de Wfpp de eerste dag van het kalenderjaar. Dat is in dit geval het jaar waarop de verantwoording betrekking heeft.

4.2 Materialiteit en accountantsproduct

Bepaling materialiteit
Voor onderdeel B van het financieel verslag wordt per onderdeel (vermogenspositie en ledentallen) een oordeel van de accountant gevraagd. Voor al deze onderdelen geldt een betrouwbaarheidsnorm van 95%.

De door de accountant te hanteren materialiteitsnormen staan hieronder genoemd.

Vermogenspositie

Bij de controle van de vermogenspositie geldt een materialiteit van 0%, aangezien het hierbij gaat om het vaststellen van de aansluiting van de vermogenspositie in onderdeel B van het financieel verslag met de jaarrekening. Hierbij is de uitkomst goed (geen verschil) of fout (wel verschil).

Overzicht verloop ledental

Materialiteit van 5% van het totaal aantal leden op 1 januari 20XX.

Oordeelsvorming accountant strekking assurance-rapport

Voor de strekking van het assurance-rapport geldt het volgende:

	Oordeel		
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelsonthouding of Afkeuring
Fouten of onzekerheden: Vermogenspositie	= 0%	n.v.t.	> 0%
Fouten of onzekerheden: Overzicht verloop ledental	< 5%	≥ 5% en < 10%	≥ 10%

Indien de accountant zowel fouten in het financieel verslag als onzekerheden in de controle aantreft, dan weegt de accountant deze bij zijn oordeelsvorming altijd in onderlinge samenhang.

Van fouten in de verantwoording is sprake indien naar aanleiding van de uitgevoerde controle is gebleken dat het financieel verslag onjuistheden bevat omdat deze niet voldoen aan de normen van hetgeen is opgenomen in paragraaf 4.1. Fouten worden in absolute zin opgevat.

Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing op onzekerheden in de controle. Van een onzekerheid in de controle is sprake als er onvoldoende (controle-)informatie beschikbaar is om posten in het financieel verslag als goed of fout aan te merken. Kortom, dit geldt als onzekerheid bestaat over het wel of niet voldoen aan de normen van het in dit accountantsprotocol opgenomen referentiekader.

5 Modelteksten

5.1 Model Controleverklaring inzake subsidiabele kosten, bijdragen en overzicht schulden

Onderstaand is het model voor een goedkeurende controleverklaring opgenomen.
Onderstaande tekst is gebaseerd op de recente modeltekst van de NBA. Deze dient indien van toepassing geactualiseerd te worden op basis van een eventueel nieuwere versie indien beschikbaar op de NBA-website. Dit model geldt ook als model voor een goedkeurende controleverklaring van de neveninstelling. Waar Politieke Partij staat, dient dan de neveninstelling te worden opgenomen met verwijzing naar de relevante onderdelen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Politieke Partij

Ons oordeel
Wij hebben de in onderdeel A van het Financieel verslag ingevolge de Wet financiering politieke partijen opgenomen overzichten subsidiabele kosten, geldelijke bijdragen, anders dan subsidie en schulden zoals opgenomen in Onderdeel A van het financieel verslag (hierna: de onderdelen 1a, 2a en 3a van het financieel verslag) van Politieke Partij te X over 20XX gecontroleerd.

Naar ons oordeel zijn de onderdelen 1a, 2a en 3a van het financieel verslag[2] in onderdeel A van het financieel verslag van Politieke Partij in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de Wet financiering politieke partijen en de bijbehorende Regeling financiering politieke partijen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol Wet financiering politieke partijen vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het onderdelen 1a, 2a en 3a van het financieel verslag'.

Wij zijn onafhankelijk van Politieke Partij zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring
Wij vestigen de aandacht op het punt grondslagen in de toelichting van het financiële verslag onderdeel A, waarin de basis voor financiële verslaggeving van de onderdelen 1a, 2a en 3a van het financieel verslag uiteen is gezet. Het financieel verslag is opgesteld om Politieke Partij in staat te stellen te voldoen aan de Wet financiering politieke partijen en de bijbehorende Regeling financiering politieke partijen. Hierdoor is het financieel verslag mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor Politieke Partij en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door andere partijen dan Politieke Partij en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Andere informatie
Aan de onderdelen 1a, 2a en 3a van het financieel verslagen onze controleverklaring daarbij is andere informatie toegevoegd. De andere informatie bestaat uit het overzicht bijdragen in natura (onderdeel 4a), het activiteitenverslag (onderdeel 4b) en overige overzichten (onderdeel 4c).

Op grond van onderstaande werkzaamheden hebben wij niets te rapporteren over de andere informatie.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen

[2] Indien de accountant tot een afwijkend oordeel komt op een van de drie onderdelen dan past de accountant het oordeel op dat onderdeel aan.

vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720 en het Accountantsprotocol Wet financiering politieke partijen. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de overzichten.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de Wet financiering politieke partijen en de bijbehorende Regeling financiering politieke partijen.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het toezichthoudend orgaan voor de overzichten
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de onderdelen 1a, 2a en 3a van het financieel verslag in overeenstemming met de Wet financiering politieke partijen en de bijbehorende Regeling financiering politieke partijen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de onderdelen 1a, 2a en 3a van het financieel verslagmogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het toezichthoudend orgaan[3] is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de onderdelen 1a, 2a en 3a van het financieel verslag
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze het financieel verslag nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol Wet financiering politieke partijen, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat het financieel verslag afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de onderdelen 1a, 2a en 3a van het financieel verslagen het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in het financieel verslag staan;
- het evalueren of de onderdelen 1a, 2a en 3a van het financieel verslag de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeven.

Wij communiceren met het toezichthoudend orgaan[4] onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

[3] Zo nodig aanpassen als een toezichthoudend orgaan ontbreekt.

Plaats en datum

... (naam accountantspraktijk)

... (naam accountant)

5.2 Model Assurance rapport inzake ledentallen en vermogenspositie conform Standaard 3000 A

Onderstaande tekst in gebaseerd op de recente modeltekst voor een Assurance rapport conform Standaard 3000A van de NBA. Deze dient indien van toepassing geactualiseerd te worden op basis van een eventueel nieuwere versie indien beschikbaar op de NBA-website. Dit model voor het assurance-rapport kan ook gebruikt worden voor de neveninstelling. Hierbij dient, indien van toepassing, het overzicht verloop ledental en het overzicht vermogenspositie te worden vermeld.

ASSURANCE-RAPPORT VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Opdrachtgever

Ons oordeel
Wij hebben het Overzicht verloop ledental en het overzicht vermogenspositie zoals opgenomen in het onderdeel B van het financieel verslag (hierna: de overzichten) van Politieke Partij te Den Haag over 20XX onderzocht.

Naar ons oordeel zijn het Overzicht verloop ledental en het overzicht vermogenspositie van Politieke Partij in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld[4] in overeenstemming met de van toepassing zijnde criteria.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben ons onderzoek uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3000A 'Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (attest-opdrachten)' en het Accountantsprotocol Wet financiering politieke partijen vallen. Deze opdracht is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek over de overzichten'

Wij zijn onafhankelijk van Politieke Partij zoals vereist in de 'Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten' (ViO) en andere relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Van toepassing zijnde criteria
Voor deze opdracht gelden de volgende criteria:

- Wet financiering politieke partijen
- Regeling financiering politieke partijen
- Hoofdstuk 4.1 van het Accountantsprotocol Wfpp
- Grondslagen zoals beschreven in onderdeel B van het financieel verslag

Beperking in gebruik en verspreidingskring
De overzichten zijn opgesteld om Politieke Partij in staat te stellen te voldoen aan Wet financiering politieke partijen, de bijbehorende Regeling financiering politieke partijen en hoofdstuk 4.1 van het Accountantsprotocol Wfpp. Hierdoor zijn de overzichten mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Ons Assurance Rapport is uitsluitend bestemd voor Politieke Partij en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door andere partijen dan Politieke Partij en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

[4] Indien de accountant tot een afwijkend oordeel komt op 1 van de twee onderdelen dan past de accountant het oordeel op dat onderdeel aan, inclusief de daarbij behorende onderbouwing van het oordeel in de sectie de basis voor het aangepast oordeel. De kop Ons oordeel zal in deze situatie wijzigen in respectievelijk Ons oordeel ten aanzien van overzicht ... en ons oordeel met beperking/oordeelonthouding/afkeurend oordeel ten aanzien van overzicht .... De kop De basis voor ons oordeel wijzigt dan ook in De basis voor ons oordeel ten aanzien van overzicht … en ons oordeel met beperking/afkeurend oordeel/oordeelonthouding ten aanzien van overzicht..... Ingeval van een oordeelonthouding zal ook de tekst van de sectie

Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek over de overzichten navenant anders komen te luiden.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de overzichten
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de overzichten in overeenstemming met de van toepassing zijnde criteria.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen, meten of evalueren van de overzichten mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek over de overzichten
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van ons onderzoek dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons onderzoek is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens ons onderzoek niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Wij passen de 'Nadere voorschriften kwaliteitsmanagement' (NVKM) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsmanagement inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.*

Ons onderzoek bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat overzichten afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van assurance-werkzaamheden en het verkrijgen van assurance-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor het onderzoek met als doel assurance-werkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Politieke Partij;
- Het tenminste uitvoeren van de werkzaamheden zoals voorgeschreven in hoofdstuk 4 van het Accountantsprotocol Wet financiering politieke partijen.

Plaats en datum

... (naam accountantspraktijk)

... (naam accountant)

BIJLAGE 2

Bijlage 2, behorend bij artikel 1a van de Regeling financiering politieke partijen

Bijlage 2: Format Financieel Verslag onderdeel A en B: Wfpp inclusief activiteitenverslag

Onderstaand format is voor een partij die subsidie ontvangt uit hoofde van de Wfpp. Indien de politieke partij geen subsidie ontvangt, kunnen de verantwoording van de ledentallen en de subsidiabele kosten en het activiteitenverslag achterwege blijven.

1. Financieel verslag: Onderdeel A: Subsidiabele kosten, ontvangen bijdragen , overzicht schulden en activiteitenverslag.

1A. Subsidiabele kosten en toegekende subsidie

Overzicht uitgaven* en toegekende subsidie *Financiering Politieke Partijen

	202X	**202(X-1)**
A. Politieke vormings- en scholingsactiviteiten		
B. Informatievoorziening		
C. Onderhouden van contacten met buitenlandse zusterpartijen, … etc.		
D. Politiek-wetenschappelijke activiteiten		
E. Activiteiten ter bevordering van politieke participatie van jongeren		
F. Het werven van leden		
G. Het betrekken van niet-leden bij activiteiten van de politieke partij		
H. Werving, selectie en begeleiding van politieke ambtsdragers;		
I. Verkiezingskosten		
Bureaukosten		
Bestuurskosten		
Etc.		
Totaal subsidiabele kosten		
Toegekende subsidie Wfpp		
Verschil totaal subsidiabele kosten en toegekende subsidie Wfpp		

De gepresenteerde subsidiabele kosten betreffen de activiteiten zoals bedoeld in artikel 7, tweede lid, van de Wfpp.

Grondslagen:

- Uitgangspunt voor het financieel verslag is de Wet financiering politieke partijen en de

Regeling financiering politieke partijen.

- De gepresenteerde subsidiabele kosten betreffen de activiteiten zoals bedoeld in artikel 7, tweede lid, van de Wfpp.
- In de bovenstaande tabel worden de totaalbedragen per kostencategorie opgenomen, inclusief vergelijkende cijfers en een totaaltelling van de subsidiabele kosten.
- In de bovenstaande tabel neemt de politieke partij de toegekende subsidie op. Dit betreft de verleende subsidie. Er mogen geen uitgaven worden verantwoord voor:
    - Kosten die al door de overheid of derden zijn/worden gefinancierd.
    - Commerciële en/ of marketingkosten met een niet politiek karakter.
    - Boetes of administratieve sancties.
    - De kosten van het vormen van voorzieningen voor mogelijk toekomstige verliezen en schulden.
- Kosten moeten zo specifiek mogelijk worden opgenomen in het financieel verslag, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende kostensoorten, zoals bijvoorbeeld bestuurskosten, bureaukosten, verkiezingskosten, personeelskosten, huisvestingskosten, en overige kosten, met daarbij een aansluiting op de activiteiten als bedoeld in artikel 7, tweede lid, van de Wfpp.
- Onder de toegekende subsidie dient het beschikte subsidiebedrag over het desbetreffende jaar te worden opgenomen.
- De kosten worden verantwoord op basis van het stelsel van baten en lasten. Kosten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben en/of waarin de prestatie is geleverd.

2A. Ontvangen geldelijke bijdragen, anders dan subsidie

De Politieke Partij heeft in de periode van 1 januari 20XX tot en met 31 december 20XX de volgende bijdragen ontvangen groter dan € 1.000, zoals bedoeld in de Wet financiering politieke partijen § 3. Administratie, openbaarmaking en beperking bijdragen, artikel 25, eerste lid, onderdeel b van de Wfpp.

Geldelijke bijdragen, anders dan subsidie ontvangen in 20XX groter dan €1.000 van natuurlijke- en rechtspersonen:

Totaalbedrag	Naam donateur	Adres en woonplaats	UBO (naam, adres en woonplaats)	Bedragen > € 1.000	Datum
€ 2000	**XYZ Events B.V.**	Kerklaan 24, 2484 XP, Plaatsnaam	M. de Vries, Stationslaan 1, 2345 XP, Plaatsnaam	€ 2000	12 maart 20XX

Grondslagen:

- Uitgangspunt voor het financieel verslag is de Wfpp en de Rfpp.
- Geldelijke bijdragen, anders dan subsidie, worden verantwoord zoals bedoeld in de Wet financiering politieke partijen § 3. Administratie, openbaarmaking en beperking bijdragen, artikel 25, eerste lid, onderdeel b.
- In het overzicht geldelijke bijdragen worden de datum van ontvangst, naam van de gever, UBO in geval van een rechtspersoon (naam, adres en woonplaats), adres, postcode, plaatsnaam en bedrag opgenomen.
- Eventuele legaten worden op eenzelfde wijze verwerkt als bijdragen. Bij ontvangst van een legaat dienen dezelfde gegevens te worden opgenomen in het overzicht bijdragen. Als adres kan zowel het voormalig adres van de gever worden opgenomen als het adres van een behandelend notariskantoor. Hierbij kan worden uitgegaan van het moment van ontvangst.

3A. Overzicht schulden

De Politieke Partij is gedurende de periode van 1 januari 20XX t/m 31 december 20XX de volgende schulden groter dan € 25.000 aangegaan bedoeld in de Wet financiering politieke partijen § 3.

Naam crediteur	**Adres**	**Bedrag**	**Datum**
XYZ Events B.V.	Kerklaan 24, 2484 XP, Plaatsnaam	€ 288.411,70	23 januari 20XX
Etc.			

Grondslagen:

- Uitgangspunt voor het financieel verslag is de Wfpp en de Rfpp.
- Geldschulden boven de € 25.000 worden verantwoord zoals bedoeld in de Wet financiering politieke partijen § 3. Administratie, openbaarmaking en beperking bijdragen, artikel 25, eerste lid, onderdeel c van de Wfpp.
- Alle aangegane schulden en verplichtingen gedurende het kalenderjaar dienen te worden opgenomen in het overzicht schulden. Dit geldt dus ook voor de schulden welke in hetzelfde kalenderjaar weer zijn afgelost.
- Hieronder vallen niet de bestuursrechtelijke schulden. Dit zijn geldschulden die voortvloeien uit een wettelijk voorschrift dat een verplichting tot betaling uitsluitend aan of door een bestuursorgaan regelt, of een besluit dat vatbaar is voor bezwaar of beroep. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om fiscale naheffingen.
- In het overzicht schulden worden de datum van aangaan schuld, naam van de crediteur, adres, postcode, plaatsnaam en bedrag opgenomen.

4 Andere informatie

4A Overzicht bijdragen in natura

Bijdragen in natura in 20XX ontvangen groter dan € 1.000:

- Er zijn in 20XX geen bijdragen in natura ontvangen.

Voor bijdragen in natura geldt als waarde het verschil tussen de gebruikelijke waarde van het geleverde in het economisch verkeer en de waarde van de tegenprestatie.

Of:

Totaalbedrag	Naam donateur	Adres en woonplaats	UBO (naam, adres en woonplaats)	Bedragen > € 1.000	Datum
€ 2000	**XYZ Events B.V.**	Kerklaan 24, 2484 XP, Plaatsnaam	M. de Vries, Stationslaan 1, 2345 XP, Plaatsnaam	€ 2000	12 maart 20XX

4B. Activiteitenverslag

Op grond van **artikel 26, onder e,** van de Wfpp is het verplicht om een activiteitenverslag in te voegen in het Financieel Jaarverslag. In dit hoofdstuk worden zodoende de inhoudelijke activiteiten die de Politieke Partij het afgelopen jaar heeft georganiseerd opgesomd.

- **Jaarlijkse Algemene Vergadering 20XX**

De Jaarlijkse Algemene Vergadering 20XX van een politieke partij is een cruciaal evenement waarbij leden samenkomen om strategische beslissingen te nemen. De ALV heeft plaatsgevonden op datum X in plaats Y.

- **Zomercongres 20XX**

Het Zomercongres 20XX van een politieke partij is een belangrijke bijeenkomst waar leden zich richten op toekomstige strategieën en beleidsontwikkeling. Het congres bevordert samenwerking en innovatie binnen de partij en bereidt leden voor op komende politieke uitdagingen. Het Zomercongres heeft plaatsgevonden op datum X in plaats Y.

Etc.

4C. Overige overzichten

- Verklaring: Er zijn in 20XX geen anonieme bijdragen van meer dan € 250 ontvangen. Bij anonieme geldelijke bijdragen van meer dan € 250 dient de partij het gedeelte van het bedrag dat € 250 te boven gaat, over te maken op de daartoe aangewezen rekening van Onze Minister (artikel 23 van de Wfpp).
- Indien van toepassing bijvoegen: het overzicht van bijdragen van in totaal meer dan € 1.000 van een stichting of vereniging die niet is aangewezen als een neveninstelling die een bijdrage in natura heeft gegeven aan een politieke partij met een waarde van in totaal meer dan € 1.000. In dit overzicht van bijdragen dienen de datum van ontvangst, naam van de gever, UBO in geval van een rechtspersoon (naam, adres en woonplaats), adres, postcode, plaatsnaam en bedrag te worden opgenomen.

2. Financieel verslag: Onderdeel B: Vermogenspositie en overzicht verloop ledental

2A. Vermogenspositie

Het eigen vermogen van de Politieke Partij kende in 20XX het volgende verloop:

	Bestemmingsreserves	**Overige reserve**
Beginvermogen op 1 januari 20XX	€ 4.000.000	€ 4.321.111
Bij: Dotaties 20XX	€ 250.000	€ 150.000
Af: Onttrekkingen 20XX	€ 0	€ 0
Eindvermogen op 31 december 20XX	**€ 4.250.000**	**€ 4.471.111**

Grondslagen:

- Uitgangspunt voor het financieel verslag is de Wfpp en de Rfpp.
- De politieke partij (en bijbehorende subsidiabele neveninstellingen) dienen een verloopoverzicht van de eigen vermogenspositie op te stellen.
- Indien de politieke partij een jaarrekening heeft opgesteld als bedoeld in artikel 361, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek dient dit overzicht op die jaarrekening aan te sluiten en is dit overzicht gebaseerd op de grondslagen van de jaarrekening van de politieke partij. Indien de politieke partij een opdracht tot onderzoek van vorenbedoelde jaarrekening aan een accountant heeft gegeven als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, neemt zij de volgende zin in haar financieel verslag op:

  "Dit overzicht is ontleend uit onze jaarrekening d.d. DATUM die is voorzien van een goedkeurende controleverklaring door NAAM ACCOUNTANT d.d. DATUM." Is dit niet op de politieke partij van toepassing, dan kan deze passage achterwege blijven, maar dient alsnog een vermogenspositie te worden aangeleverd.

2B. Overzicht verloop ledental

1. Verloop ledental

Het aantal subsidiabele leden[5] van de Politieke Partij kende in 20XX[6] het volgende verloop:

Aantal subsidiabele leden voor de vaststelling van de subsidie op 1 januari 20XX	**30.000**
Bij: Nieuwe subsidiabele leden 20XX	500
Af: Vervallen subsidiabele leden 20XX	250
Stand subsidiabele ledental op 31 december 20XX	30.250

Grondslagen:

- Ledentallen worden verantwoord zoals bedoeld in de Wet financiering politieke partijen § 3.
  Administratie, openbaarmaking en beperking bijdragen, artikel 26, eerste lid, onderdeel d.
- De politieke partij neemt de beginstand, mutaties en eindstand op in het overzicht.
- Tevens geeft de partij een opgave van de leden zonder stemrecht en het aantal leden voor vaststelling van de subsidie.

[5] Subsidiabele leden zijn leden met vergader- en stemrecht en die meer dan € 12,- per jaar contributie betalen.

[6] Voor paragraaf 2B geldt dat 20XX het jaar betreft waarop de verantwoording betrekking heeft.

- Er dient, indien van toepassing, ook een verloop van de ledentallen van de subsidiabele politieke jongerenorganisatie te worden opgenomen in het financieel verslag.
- Indien van toepassing, dient er een nadere toelichting van de ledentallen van de politieke jongerenorganisatie naar leeftijd op de peildatum te worden opgenomen in het financieel verslag. De accountant stelt vast dat de partij deze nadere toelichting heeft toegevoegd en dat deze in lijn is met de ledenadministratie.
  De politieke jongerenorganisatie dient ten minste honderd leden te tellen die niet jonger zijn dan 14 jaar en niet ouder zijn dan 27 jaar en die per jaar € 5 of meer contributie betalen. Deze leden dienen ten minste tweederde deel van het totale ledenbestand van de politieke jongerenorganisatie te vormen.